

A HEPATĪTS

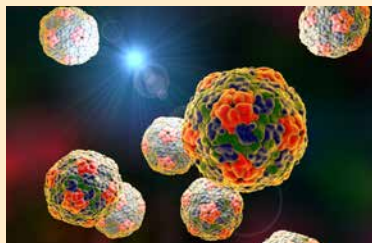
Slimību profilakses un
kontroles centrs

Informācija sagatavota
2019. gadā

KAS IR HEPATĪTS?

Hepatīts ir aknu iekaisums, to var izraisīt toksiskās vielas (piemēram, alkohols), autoimūnās saslimšanas un citas infekcijas, taču visbiežāk hepatīta ierosinātāji ir hepatīta vīrusi. Plašāk izplatīti ir A hepatīts, B hepatīts un C hepatīts.

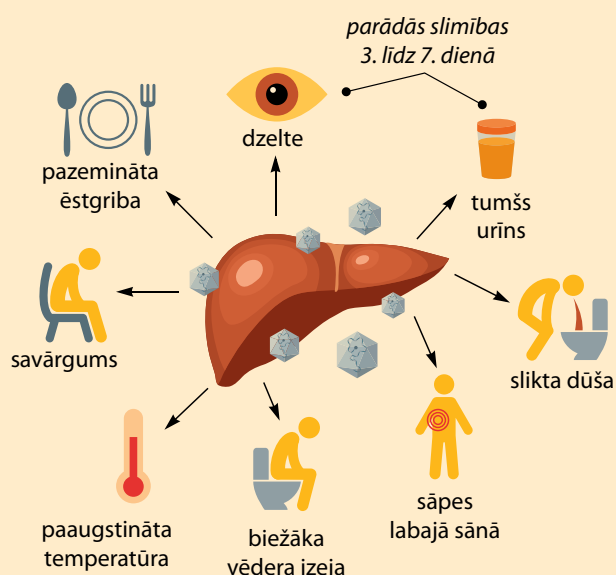
KAS IR A HEPATĪTS?

A hepatīts ir akūta aknu infekcijas slimība, ko izraisa A hepatīta vīruss. A hepatīts parasti norit vieglā formā, bet mēdz būt gadījumi, kad slimības laikā rodas komplikācijas un aknu darbības traucējumi. Atšķirībā no B un C hepatīta, A hepatītam hroniskās formas tikpat kā neveidojas.

KĀDI IR A HEPATĪTA SIMPTOMI?

SLIMĪBAS RAKSTURĪGĀKĀS PAZĪMES:

No inficēšanās brīža līdz parādās pirmie slimības simptomi pāiet no 15 līdz 50 dienām (vidēji 4 nedēļas).

- Infekcija ilgst vairākas nedēļas ar atveseļošanās periodu vairāku mēnešu garumā.
- Bērniem infekcija biežāk norit vieglā formā vai bez izteiktiem simptomiem.
- Divas trešdaļas A hepatīta gadījumu noris bez dzeltes.

KĀ VAR INFICĒTIES AR A HEPATĪTU?

A hepatīts izplatās kā zarnu infekcija (fekāli orālais inficēšanās ceļš). Infekcijas avots ir inficētā persona, kas izdala A hepatīta vīrusu ar fekālijām. Jau otrajā nedēļā pēc inficēšanās (pirms simptomu parādīšanās) vīruss izdalās ar slimnieka fekālijām. Tas nozīmē, ka cilvēks, pats jūtoties vesels, var izplatīt infekciju.

IZPLATĪŠANĀS CEĻI:

- no cilvēka uz cilvēku tieša kontakta ceļā;
- ar koplietošanas priekšmetiem (piemēram, ūdensvadu krāni, durvju rokturi, klozetpodi, margas utml.), kas piesārņoti ar slimnieka fekālijām pat acīm neredzamā daudzumā;
- dzerot ūdeni vai lietojot uzturā produktus, kas piesārņoti ar A hepatīta vīrusu;
- dzimumakta laikā ar inficēto personu, īpaši praktizējot riskantas seksuālas aktivitātes;
- peldoties ūdenskrātuvēs, kas piesārņotas ar notekūdeņiem un cilvēku fekālijām.

KĀ DIAGNOSTICĒ A HEPATĪTU?

Apstiprināt A hepatītu ir iespējams, veicot asins analīzes.

KAS JĀIEVĒRO ĀRSTĒŠANĀS LAIKĀ?

Ārstēšanas laikā jāievēro miers un diēta – jāizvairās no treknu, asu, ceptu un žāvētu produktu lietošanas uzturā; nedrīkst lietot alkoholu un narkotiskās vielas, kas ļoti negatīvi ietekmē aknu darbību un pasliktina slimības iznākuma prognozi.

KĀDA IR A HEPATĪTA PROFILAKSE?

VAKCINĀCIJA

Visefektīvākais A hepatīta profilakses līdzeklis ir vakcinācija, kas nodrošina aizsardzību pret A hepatītu visa mūža garumā. Saslimšanas novēršanas nolūkā vakcinācija ieteicama personām, kuras bija kontaktā ar A hepatīta slimnieku. To iespējams veikt divu nedēļu laikā pēc kontakta.

Par vakcinācijas iespējām interesējies pie sava ģimenes ārsta.

Latvijā vakcinācija pret A hepatītu nav iekļauta vakcinācijas kalendārā un netiek apmaksāta no valsts budžeta līdzekļiem.

HIGIĒNA

Visiem, kuri nav pārslimojuši A hepatītu un/vai nav tikuši vakcināti, īpaši jāuzmanās no iespējami piesārņotās pārtikas un nedroša ūdens lietošanas, peldēšanās nezināmās ūdenskrātuvēs, bet it īpaši jāievēro roku higiēna.

ROKAS JĀMAZGĀ:

- pēc tualetes apmeklēšanas;
- pēc sabiedrisko vietu apmeklēšanas, t.sk., vienmēr atgriežoties mājās, atnākot uz bērnudārzu, skolu, darba vietu;
- pirms ēšanas un dzeršanas;
- pirms ēdiena gatavošanas un pasniegšanas;
- pirms zāļu lietošanas, dekoratīvās kosmētikas uzlikšanas, rīcības ar kontaktlēcām;
- kad rokas ir acīmredzami netīras;
- ja konkrētā situācijā rodas šaubas par roku tīrību;
- pēc kontakta ar slimnieku;
- pēc kontakta ar slimnieka aprūpes priekšmetiem, rotaļlietām un citiem priekšmetiem, ar kuriem slimniekam ir kontakts.

JA DARBA VIETĀ REĢISTRĒTS A HEPATĪTA GADĪJUMS:

- jāinformē darbinieki par iespējamiem inficēšanās riskiem;
- darbiniekiem jāatgādina, ka infekcijas slimības simptomu gadījumā (paaugstināta ķermeņa temperatūra, dzelte u.c.) nedrīkst apmeklēt darbu, kā arī nedrīkst atsākt darbu, kamēr nav saņemts ārsta atzinums par izveseļošanos.

KĀ RĪKOTIES, JA ESI KONTAKTĒJIES AR A HEPATĪTA SLIMNIEKU?

Ja bijis tiešs kontakts ar infekciozo personu vai priekšmetiem un aprikojumu, ar kuru kontaktējies A hepatīta slimnieks (t.sk. vienas tualetes telpas lietošana), ieteicama veselības stāvokļa pašnovērošana 35 dienas (sākot no dienas, kad bijis pēdējais kontakts ar A hepatīta slimnieku), ieskaitot ķermeņa temperatūras mērīšanu vismaz reizi dienā. Ja parādās kāds no A hepatīta simptomiem, jāvēršas pie sava ģimenes ārsta.

KĀ RĪKOTIES, JA IR AIZDOMAS PAR A HEPATĪTA SASLIMŠANU?

Jāvēršas pie sava ģimenes ārsta.

Ja ārsta padoms nepieciešams ārpus ģimenes ārsta darba laika,
zvani uz Ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni – 66 01 60 01
(darba dienās no plkst. 17.00 līdz 8.00, bet brīvdienās un svētku dienās – visu diennakti).

Plašāku informāciju par infekcijas slimībām, vakcināciju un profilaksi meklē
www.spkc.gov.lv vai vaicā sava ģimenes ārstam.